

РОЗДІЛ 9. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ, МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В ПРОГРАМІ «КОМПЛЕКСНИЙ ОБЛІК ДЛЯ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ»

METHOD OF CALCULATION OF SALARY OF PEDAGOGICAL WORKERS IN PROGRAM «COMPLEX ACCOUNTING FOR BUDGETARY INSTITUTIONS OF UKRAINE»

УДК 004:657

Волинець В.І.

к.т.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Вінницький навчально-науковий інститут економіки Тернопільського національного економічного університету

Головай Н.М.

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Вінницький навчально-науковий інститут економіки Тернопільського національного економічного університету

Гордолова Н.В.

к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту Вінницький навчально-науковий інститут економіки Тернопільського національного економічного університету

У статті наведено склад законодавчо-нормативних документів щодо оплати праці та обчислення заробітної плати педагогічних працівників. Визначено основні нарахування для розрахунку заробітної плати викладачів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації та формули для їх обчислення. Наведено загальну методику розрахунку заробітної плати викладачів в новій редакції програми «Комплексний облік для бюджетних установ України» на платформі «1С:Підприємство», основними етапами якої є створення показників розрахунку заробітної плати та нарахувань заробітної плати. Визначено склад та налаштування показників і нарахувань для розрахунку заробітної плати викладачів. Наведена методика може бути використана також для розрахунку заробітної плати інших категорій педагогічних працівників, для яких встановлюється педагогічне навантаження.

Ключові слова: методика, розрахунок, заробітна плата, педагогічні працівники, автоматизовані інформаційні системи.

В статье приведен состав законодательно-нормативных документов по оплате труда и расчету заработной платы педагогических работников. Определены основные начисления для расчета заработной платы преподавателей высших учебных заведений I-II уровней аккредитации и формулы для их вычисления. Приведена общая методика расчета заработной платы преподавателей в новой редакции программы «Комплексный учет для бюджетных учреждений Укра-

инь» на платформе «1С:Предприятие», основными этапами которой являются создание показателей расчета заработной платы и начислений заработной платы. Определен состав и настройка показателей и начислений для расчета заработной платы преподавателей. Приведенная методика может быть использована также для расчета заработной платы других категорий педагогических работников, для которых устанавливается педагогическая нагрузка.

Ключевые слова: методика, расчет, заработная плата, педагогические работники, автоматизированные информационные системы.

The article shows the composition of the legislative and normative documents on the payment and calculation of salary. The basic accruals and formulas for calculation of salary of teachers of higher educational institutions of I-II accreditation levels are defined. The general method of calculation of teachers' salary in new edition of the program «Complex accounting for budgetary institutions of Ukraine» on platform «1С:Enterprise 8», the main stages of which are the creation of calculation parameters and salary accruals, is described. The composition and settings of parameters and accruals for calculation of teachers' salary are defined. The above method can be used for the calculation of salary of other categories of pedagogical workers, for which pedagogical load is set.

Keywords: method, calculation, salary, pedagogical workers, automated information systems.

Постановка проблеми. Одним зі шляхів удосконалення обліку діяльності установ і організацій є застосування автоматизованих інформаційних систем обліку, використання яких дозволяє як полегшити та прискорити працю облікових працівників, так і підвищити точність та достовірність облікової інформації.

На даний час існує багато автоматизованих інформаційних систем обліку, але найбільш широке розповсюдження набули інформаційні системи (програми) на платформі «1С:Підприємство 8». Зокрема, для комплексної автоматизації, тобто автоматизації усіх ділянок обліку, бюджетних установ використовується програма «Комплексний облік для бюджетних установ України».

У лютому 2017 року вийшла нова редакція програми «Комплексний облік для бюджетних установ України» [1], в якій удосконалено ведення обліку та реалізовано новий план рахунків і нові стандарти бухгалтерського обліку в державному секторі, що вступили в дію з 1 січня 2017 року. Оскільки нова редакція програми має відмінності від першої редакції програми, зокрема: не має спеціалізованого контуру педагогічного обліку для автоматизації ділянки обліку праці та заробітної плати педагогічних працівників, оплата праці яких здійснюється відповідно до їх педагогічного навантаження, то визначення методики обліку за цією ділянкою в новій редакції програми є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питанням автоматизації обліку, зокрема: обліку праці та заробітної плати, присвячено праці багатьох науковців, серед яких Бенько М.М., Бутинець Ф.Ф., Клименко О.В., Писаревська Т.А., Терещенко Л.О., Шквір В.Д. та інші, в яких розглядаються як теоретичні питання автоматизації, так і практичні питання застосування найбільш розповсюджених автоматизованих інформаційних систем обліку. Однак, розробка нових автоматизованих інформаційних систем обліку для різних сфер діяльності, внесення змін в існуючі інформаційні системи з метою їх удосконалення та у зв'язку зі змінами в законодавстві вимагають подальшого дослідження теоретичних питань автоматизації та практичних питань застосування автоматизованих інформаційних систем обліку.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення методики, складу і налаштувань показників і нарахувань для розрахунку заробітної плати педагогічних працівників, оплата праці яких здійснюється відповідно до їх педагогічного навантаження, у новій редакції програми «Комплексний облік для бюджетних установ України».

Виклад основного матеріалу дослідження. Основним законодавчим документом щодо оплати праці є Закон України «Про оплату праці» [2], згідно з яким заробітна плата педагогічних працівників включає:

- основну заробітну плату, яка встановлюється у вигляді тарифних ставок (окладів);
- додаткову заробітну плату, яка включає доплати, надбавки, передбачені чинним законодавством гарантійні і компенсаційні виплати, премії за виконання виробничих завдань і функцій;
- інші заохочувальні та компенсаційні виплати, які включають премії за підсумками роботи за рік, виплати в рамках грантів, не передбачені законодавством компенсаційні та інші грошові і матеріальні виплати.

Окрім того, цим законом передбачено гарантії забезпечення мінімальної заробітної плати, тобто розмір заробітної плати працівника за повністю виконану місячну (годинну) норму праці не може бути нижчим за розмір мінімальної заробітної плати. Якщо нарахована заробітна плата працівника, який виконав місячну норму праці, є нижчою за законодавчо встановлений розмір мінімальної заробітної плати, необхідно провести доплату до рівня мінімальної заробітної плати, яка виплачується щомісячно одночасно з виплатою заробітної плати. У разі укладення трудового договору про роботу на умовах неповного робочого часу, а також при невиконанні працівником у повному обсязі місячної (годинної) норми праці мінімальна заробітна плата виплачується пропорційно до виконаної норми праці.

Питання оплати праці та обчислення заробітної плати педагогічних працівників регулюють такі нормативні документи:

1. Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ: наказ МОН України від 26.09.2005 р. № 557 [3].

2. Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти: затверджена наказом Міносвіти України від 15.04.1993 р. № 102 [4]. Застосовується в частині, що не суперечить умовам оплати праці, визначеним наказом МОН України від 26.09.2005 р. № 557.

3. Про встановлення надбавки педагогічним працівникам дошкільних, позашкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів, вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування: постанова КМУ від 23.03.2011 р. № 373 [5].

4. Порядок виплати надбавок за вислугу років педагогічним та науково-педагогічним працівникам навчальних закладів і установ освіти: затверджений постановою КМУ від 31.01.2001 р. № 78 [6].

5. Порядок проведення індексації грошових доходів населення: затверджено постановою КМУ від 17.07.2003 р. № 1078 [7].

Розглянемо в якості прикладу розрахунок заробітної плати такої категорії педагогічних працівників, як викладачі вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, головними складовими заробітної плати яких є основна та додаткова заробітна плата, оскільки інші заохочувальні та компенсаційні виплати на сьогоднішній день є вкрай рідким явищем.

Основною заробітною платою викладача є середня місячна заробітна плата, яка відповідно до п. 78 [4] визначається шляхом множення годинної ставки викладача на встановлений йому обсяг річного навантаження і ділення цього добутку на 10 навчальних місяців. При цьому годинна ставка обчислюється шляхом ділення місячної ставки заробітної плати на середньомісячну норму навчального навантаження (72 години).

Викладачам, які стали до роботи протягом навчального року, середня місячна заробітна плата визначається шляхом множення годинної ставки викладача на обсяг навчального навантаження, що припадає на повні навчальні місяці, які залишились до кінця навчального навантаження, що припадає на повні навчальні місяці, які залишались до кінця навчального року, і ділення цього добутку на кількість цих же місяців. Заробітна плата за неповний робочий місяць у цьому випадку виплачується за фактичну кількість годин за годинними ставками.

При підвищенні ставки у зв'язку зі зміною розряду, освіти тощо середньомісячна заробітна

плата визначається шляхом множення нової годинної ставки на обсяг річного навантаження, встановленого на початку навчального року при тарифікації, і ділення цього добутку на 10 навчальних місяців.

Таким чином, середня місячна заробітна плата (оплата по окладу відповідно до годин навчального навантаження) викладача обчислюється за формулою:

$$\text{ОПО} = \text{МТО} / 72 \times \text{ВГ},$$

де ОПО – оплата по окладу; МТО – місячний тарифний оклад; ВГ – відпрацьовані години навчального навантаження за місяць.

Додаткова заробітна плата викладача може включати такі найчастіше використовувані доплати та надбавки:

– доплату за керівництво цикловою комісією, яка відповідно до п. 40 [4] встановлюється в розмірі 10-15 відсотків ставки заробітної плати та з урахуванням відпрацьованих днів у місяці обчислюється за формулою:

$$\text{ДКЦК} = \text{ПДКЦК} / 100 \times \text{МТО} \times \text{ЧД} / \text{НЧД},$$

де ДКЦК та ПДКЦК – доплата та процент доплати за керівництво цикловою комісією відповідно; ЧД та НЧД – відпрацьований час та місячна норма часу у робочих днях відповідно;

– доплату за класне керівництво, яка відповідно до п. 36 [4] встановлюється в розмірі 20 відсотків ставки заробітної плати та з урахуванням відпрацьованих днів у місяці обчислюється за формулою:

$$\text{ДКК} = \text{ПДКК} / 100 \times \text{МТО} \times \text{ЧД} / \text{НЧД},$$

де ДКК та ПДКК – доплата та процент доплати за класне керівництво відповідно;

– доплату за перевірку зошитів та письмових робіт, яка відповідно до п. 37 [4] встановлюється в розмірі 10, 15 або 20 відсотків ставки заробітної плати відповідно для іноземної мови, математики, мови та літератури, виплачується за години на перевірку зошитів та письмових робіт і обчислюється за формулою:

$$\text{ДПЗ} = \text{ПДПЗ} / 100 \times \text{МТО} / 72 \times \text{ВГПЗ},$$

де ДПЗ, ПДПЗ та ВГПЗ – доплата, процент та відпрацьовані години на перевірку зошитів та письмових робіт за місяць відповідно;

– надбавку за спортивне звання, яка відповідно до п. 4 [3] встановлюється в розмірі 10, 15 або 20 відсотків оплати по окладу відповідно за спортивне звання «майстер спорту», «майстер спорту міжнародного класу», «заслужений майстер спорту» і обчислюється за формулою:

$$\text{НСЗ} = \text{ПНСЗ} / 100 \times \text{ОПО},$$

де НСЗ та ПНСЗ – надбавка та процент надбавки за спортивне звання відповідно;

– надбавку за вчене звання, яка відповідно до п. 4 [3] встановлюється в граничному розмірі

25 або 33 відсотків оплати по окладу відповідно за вчене звання доцента, професора і обчислюється за формулою

$$\text{НВЗ} = \text{ПНВЗ} / 100 \times \text{ОПО},$$

де НВЗ та ПНВЗ – надбавка та процент надбавки за вчене звання відповідно;

– надбавку за науковий ступінь, яка відповідно до п. 4 [3] встановлюється в граничному розмірі 15 або 25 відсотків оплати по окладу відповідно за науковий ступінь кандидата наук, доктора наук і обчислюється за формулою:

$$\text{ННС} = \text{ПННС} / 100 \times \text{ОПО},$$

де ННС та ПННС – надбавка та процент надбавки за науковий ступінь відповідно;

– надбавку за престижність праці, яка відповідно до п. 1 [5] встановлюється в граничному розмірі 20 відсотків оплати по окладу і обчислюється за формулою:

$$\text{НПП} = \text{ПНПП} / 100 \times \text{ОПО},$$

де НПП та ПНПП – надбавка та процент надбавки за престижність праці відповідно;

– надбавку за вислугу років, яка відповідно до п. 1 [6] встановлюється в розмірі 10, 20 або 30 відсотків оплати по окладу для стажу педагогічної роботи понад 3, 10 та 20 років відповідно і обчислюється за формулою:

$$\text{НВР} = \text{ПНВР} / 100 \times \text{ОПО},$$

де НВР та ПНВР – надбавка та процент надбавки за вислугу років відповідно.

Крім доплат та надбавок додаткова заробітна плата викладача може включати такі гарантійні та компенсаційні виплати:

– доплату до мінімальної заробітної плати, яка відповідно до відомостей, наведених вище, та з урахуванням того, що місячна норма викладачів складає 72 години, може бути обчислена за формулою:

$$\text{ДМЗП} = \text{МАКС}(0, \text{МЗП} / 72 \times \text{ВКГ} - \text{ОДН}),$$

де МАКС(A, B) – функція визначення максимального значення серед її аргументів A та B; МЗП – законодавчо визначена місячна мінімальна заробітна плата; ОДН – сума основної заробітної плати та усіх доплат і надбавок;

– індексацію заробітної плати, яка включає усі розглянуті вище складові заробітної плати та обчислюється за умов та алгоритмом, наведеними в [7], за основним місцем роботи працівника.

Для розрахунку заробітної плати викладачів в програмі «Комплексний облік для бюджетних установ України» необхідно виконати такі підготовчі дії:

1. Створити показники, які використовуються для розрахунку нарахувань заробітної плати викладачів та не входять до складу наперед визначених показників програми, в довіднику «Показники розрахунку зарплати».

2. Створити нарахування заробітної плати викладачів, які не входять до складу наперед

визначених нарахувань програми, та налаштувати існуючі нарахування в плані видів розрахунку «Нарахування».

3. Налаштувати наперед визначені податки програми в плані видів розрахунку «Податки».

4. Створити відповідність виду тарифної ставки викладачів основному нарахуванню викладачів у довіднику «Відповідність видів тарифних ставок нарахуванням».

5. Увести інформацію про стаж викладачів для надбавки за вислугу років у довіднику «Фізичні особи».

6. Призначити нарахування заробітної плати викладачів та ввести значення їх показників, для яких встановлено режим уведення в кадрових документах, при прийомі викладачів на роботу за допомогою документів «Прийом співробітника».

7. Увести інформацію про пільги щодо податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) для викладачів, які мають право на їх отримання, за допомогою документів «Заява на призначення пільги ПДФО».

8. Створити шаблони уведення значень показників нарахувань, для яких встановлено режим уведення в документах даних для розрахунку заробітної плати, у довіднику «Шаблони уведення вихідних даних».

Для безпосереднього розрахунку заробітної плати викладачів у програмі «Комплексний облік для бюджетних установ України» необхідно виконати такі дії:

1. Увести значення показників нарахувань заробітної плати викладачів, для яких встановлено режим введення в документах даних для розрахунку заробітної плати, за допомогою документів «Дані для розрахунку зарплати».

2. Увести таблиць обліку робочого часу викладачів за період розрахунку заробітної плати за допомогою документів «Табель обліку робочого часу».

3. Розрахувати аванс або заробітну плату викладачів за першу половину місяця або весь місяць за допомогою документів «Розрахунок авансу» або обробок «Розрахунок заробітної плати» відповідно.

Довідник «Показники розрахунку зарплати» містить такі наперед визначені показники, які використовуються для розрахунку заробітної плати викладачів:

- мінімальна заробітна плата;
- місячний тарифний оклад;
- процент надбавки за вислугу років;
- норма часу в днях;
- час у днях.

Серед цих показників необхідно налаштувати показник проценту надбавки за вислугу років, визначивши вид стажу, за який нараховується надбавка (стаж для надбавки за вислугу років), та значення показника залежно від стажу.

Усі інші показники, які використовуються для розрахунку заробітної плати викладачів, необхідно створити. До них належать:

- відпрацьовані години навчального навантаження за місяць;
- відпрацьовані години на перевірку зошитів та письмових робіт за місяць;
- процент доплати за керівництво цикловою комісією;
- процент доплати за класне керівництво;
- процент доплати за перевірку зошитів та письмових робіт;
- процент надбавки за спортивне звання;
- процент надбавки за вчене звання;
- процент надбавки за науковий ступінь;
- процент надбавки за престижність праці.

Слід зазначити, що значення показників мінімальної заробітної плати, проценту надбавки за вислугу років, норми часу в днях та часу в днях визначаються автоматично на підставі даних, введених у програму: мінімальної заробітної плати, стажу викладачів для надбавки за вислугу років, таблицю обліку робочого часу. Значення усіх інших показників слід вводити.

При налаштуванні показників, що створюються, в якості призначення показників слід встановити значення «Для співробітників», а в якості типу показників – «Числовий». Для показників, значення яких змінюються рідко (проценти доплат та надбавок) необхідно встановити режим уведення в кадрових документах. Для показників, значення яких можуть змінюватись щомісяця (відпрацьовані години навчального навантаження та на перевірку зошитів і письмових робіт), необхідно встановити режим щомісячного уведення в документах даних для розрахунку заробітної плати. При цьому, оскільки розрахунок заробітної плати здійснюється двічі на місяць (для авансу та остаточного розрахунку), у зв'язку з чим значення цих показників також необхідно вводити двічі за кожну половину місяця, необхідно встановити режим накопичення окремих значень показників за місяць.

План видів розрахунку «Нарахування» містить два наперед визначені нарахування, які використовуються для розрахунку заробітної плати викладачів:

- надбавка за вислугу років;
- індексація зарплати.

Усі інші нарахування, які використовуються для розрахунку заробітної плати викладачів, необхідно створити. До них належать:

- оплата по окладу;
- доплата за керівництво цикловою комісією;
- доплата за класне керівництво;
- доплата за перевірку зошитів та письмових робіт;
- надбавка за спортивне звання;
- надбавка за вчене звання;

- надбавка за науковий ступінь;
- надбавка за престижність праці;
- доплата до мінімальної заробітної плати.

При налаштуванні нарахувань заробітної плати викладачів, що створюються, для кожного нарахування необхідно визначити:

- призначення нарахування: «Погодинна оплата праці та надбавки»;

- порядок розрахунку нарахування: встановити можливість нарахування під час розрахунку першої половини місяця для усіх нарахувань, окрім доплати до мінімальної заробітної плати та індексації заробітної плати;

- формулу розрахунку та показники нарахування, значення яких будуть вводитися в кадрових документах. При цьому, необхідність введення значень показника місячного тарифного окладу слід вказати лише для нарахування оплати за окладом, оскільки усі інші нарахування, які використовують цей показник, будуть автоматично використовувати значення, уведені в нарахуванні оплати за окладом;

- період розрахунку та склад базових нарахувань, які використовуються в формулі розрахунку нарахування. Визначаються для усіх нарахувань, окрім оплати за окладом, доплат за керівництво цикловою комісією, класне керівництво та перевірку зошитів і письмових робіт;

- режим обліку часу: «За роботу повну зміну в межах норми» – для оплати за окладом та «Додаткова оплата за вже сплачений час» – для усіх інших нарахувань;

- склад постійних утримань, у розрахункову базу яких входить нарахування: профспілкові внески, виконавчий лист, аліменти тощо;

- режим оподаткування: «Заробітна плата»;

- відображення в обліку: «Відображення нарахувань за замовчуванням».

При налаштуванні наперед визначених нарахувань заробітної плати необхідно лише визначити склад їх базових нарахувань.

План видів розрахунку «Податки» містить наперед визначені податки програми: ПДФО, військовий збір, єдиний соціальний внесок на фонд оплати праці, які необхідно налаштувати, додавши створені нарахування заробітної плати до їх бази розрахунку.

При створенні нової відповідності в довіднику «Відповідність видів тарифних ставок нарахуванням» необхідно пов'язати місячну тарифну ставку з нарахуванням оплати за окладом викладача.

При введенні інформації про стаж для надбавки за вислугу років у довіднику «Фізичні особи» в якості дати відліку стажу може використовуватись будь-яка дата або дата прийому працівника на роботу.

При призначенні нарахувань заробітної плати викладачів у документах «Прийом співробітника»

в якості виду тарифного розряду встановлюється відповідність, створена в довіднику «Відповідність видів тарифних ставок нарахуванням» та значення показника місячного тарифного окладу викладача, які визначають основне нарахування викладача (оплата за окладом викладача), а також уводяться всі інші нарахування та значення їх показників.

За наявності у викладачів пільг щодо ПДФО інформація про них вводитьься за допомогою документів «Заява на призначення пільги ПДФО».

Для того, щоб мати можливість вводити значення показників нарахувань, для яких встановлено режим введення в документах даних для розрахунку заробітної плати, необхідно в довіднику «Шаблони вихідних даних» попередньо створити два шаблони: для введення значень показників відпрацьованих годин навчального навантаження за місяць та для введення відпрацьованих годин на перевірку зошитів та письмових робіт за місяць. Після цього значення цих показників необхідно вводити за кожну половину місяця окремими документами «Дані для розрахунку зарплати».

Табель обліку робочого часу викладачів необхідно вводити за допомогою документів «Табель обліку робочого часу» двічі на місяць: за першу половину місяця та за другу половину місяця.

Для розрахунку авансу заробітної плати за першу половину місяця використовується документ «Розрахунок авансу», а для розрахунку заробітної плати за весь місяць використовується обробка «Розрахунок заробітної плати». При цьому до першого розрахунку авансу заробітної плати необхідно за допомогою документа «Зміна авансу» встановити режим розрахунку авансу за першу половину місяця.

Нарахований аванс або заробітна плата викладачів можуть бути виплачені через касу або банківські рахунки працівників за допомогою документів «Відомість на виплату зарплати через касу» або «Відомість перерахувань на рахунки» відповідно.

Для відображення нарахування заробітної плати та пов'язаних з нею податків і утримань у бухгалтерському обліку, тобто формування відповідного складу бухгалтерських проводок, необхідно в кінці кожного місяця сформувати документ «Відображення зарплати в регламентованому обліку».

Висновки з проведеного дослідження. На підставі аналізу законодавчо-нормативних документів щодо оплати праці та обчислення заробітної плати педагогічних працівників визначено основні складові (нарахування для розрахунку) заробітної плати викладачів вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації та формули для їх обчислення. Наведено загальну методику розрахунку заробітної плати викладачів в новій редакції програми «Комплексний облік для бюджетних установ України» на платформі «1С:Підприємство»,

основними етапами якої є створення показників розрахунку заробітної плати та нарахувань заробітної плати. Визначено склад та налаштування показників і нарахувань для розрахунку заробітної плати викладачів. Наведена методика може бути використана для розрахунку заробітної плати інших категорій педагогічних працівників, оплата праці яких здійснюється відповідно до їх педагогічного навантаження.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. 1С:Підприємство 8. Конфігурація «Комплексний облік для бюджетних установ України». Редакція 2.1. Опис [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://its.1c.ua/db/budgua>.
2. Про оплату праці: Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.
3. Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ: наказ МОН України від 26.09.2005 р. № 557 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1130-05>.
4. Інструкція про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти: затв. наказом Міністерства освіти України від 15.04.93 р. № 102 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0056-93>.
5. Про встановлення надбавки педагогічним працівникам дошкільних, позашкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів, вищих навчальних закладів I-II рівня акредитації, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування: Постанова КМУ від 23.03.2011 р. № 373 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/373-2011-%D0%BF>.
6. Порядок виплати надбавок за вислугу років педагогічним та науково-педагогічним працівникам навчальних закладів і установ освіти: затв. постановою КМУ від 31.01.2001 р. № 78 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/78-2001-%D0%BF>.
7. Порядок проведення індексації грошових доходів населення: затв. постановою КМУ від 17.07.2003 р. № 1078 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1078-2003-D0%BF/paran13#n13>.